

Toaletter i fritidsbåter

Når mange mennesker er samlet på samme sted, må toalettmulighetene være tilstede. I våre byer og tettsteder har vi funnet løsninger med vannklosett, avløpssystem, renseanlegg og utslipp i egnete resipienter. Det begynte med sanitærtanleggene inne i husene, senere tvang uhygieniske forhold de ytre løsninger seg frem.

Båtfolket er inne i den samme utvikling, men sterkt forsinket. Det aller meste av seil- og motorbåter er idag utstyrt med et sjøvannsspylt vannklosett. Noen samler opp avløpet derfra i en tank, noen sender det gjennom en kvern for å finmale det, og ikke så rent få sender det rett ut i sjøen. Hva som skjer er overlatt til den enkelte og til tilfeldighetene.

De fleste båtene brukes til overnatting, og ankres opp i trange farvann eller innenfor moloer. Det gjelder å ligge trygt selv om det skulle blåse opp om natten. Båter på ferietur med hele familien ombord kan ha lang liggetid når de finner et sted de liker. I slike båthavner blir det sanitærproblemer. Rekkefølgen på morgenbadet og morgentoalettet er ikke den samme for alle. Også i andre områder med stor båttrafikk er sanitærproblemene tilstede, og særlig viktig der hvor det bades. På Sørlandet er store bakteriekonsentrasjoner registrert nær områder med trafikk av fritidsbåter.

Situasjoner med sykdom og andre alvorlige ulemper er det kanskje ikke rapportert så mye om, men eventuelle problemer er dårlig kartlagt. Problemerkene er oftest mer av estetisk enn av hygienisk art, men det er negativt når man drar ut for å oppleve den rene natur, og i stedet ser eller føler et forurensningsproblem.

Selv om båtlivet er friluftsliv med ettertrykk på «fri», burde det på det sanitære området foreligge noen enkle kjøreregler. Det er mye godt å si om den båtkultur som over årene har innarbeidet seg, men på dette området trengs det noe å holde seg i. Påbud om toalett- og avfallsordninger mangler.

Hva har så våre myndigheter gjort? I realiteten ingen ting. Og det selv om både Regjering og Storting har hatt en meget grundig behandling av «Fritidsbåten»:

- 10.9.76 Utvalg nedsatt ved kgl. res.
- 19.6.78 Utredning avgitt: Fritidsbåten, NOU 1978:32.
- 8.4.81 Om fritidsbåter. St.meld.nr. 83 (1980—81)
- 30.4.82 Om tillegg til St.meld.nr. 83 (1980—81) om fritidsbåter.
St.meld. nr. 83 (1981—82)
- 21.4.83 Innstilling fra kommunal- og miljøvernkomiteen om fritidsbåter.
Innst. S.nr. 159 (1982—83)
- 5.5.81 Stortingets behandling.

I den første meldingen het det: «Det vil bli utarbeidet forskrifter om installering av oppsamlingstank for toalettavfall i nye båter som bygges med toalett, og fastsatt forbud mot tømning av disse nær land. Reglene må tilpasses de regionale forskjeller dette problemet har.»

Dessverre lot daværende miljøvernminister Wenche Frogn Sellæg tilleggsmeldingens setning bli stående:

«Departementet finner ikke at problemet med kloakkutslipp fra fritidsbåter er av en slik art at det bør gis forskrifter om regulering av dette problemet.»

Riktignok var det mange innlegg for forskrifter, men det munnet ikke ut i noe som helst. Ingen forslag ble oversendt regjeringen.

Tiden er kanskje kommet til å se på hele problemet på nytt. Det er ikke blitt mindre aktuelt med årene. I tillegg til problemene i fritidsbåthavner, badeområder og andre steder hvor båtene samler seg, er det to nye momenter:

1. Det er en sterkt stigende trafikk av utenlandske båter til Norge og av norske båter til utlandet. Skagerrak, Kattegat, tildels også Nordsjøen er blitt innlandshav.
2. Antallet båter på våre innsjøer og vassdrag har øket sterkt.

Det er god grunn til å be myndighetene ta opp hele problemstillingen om fritidsbåten og forurensningsproblemene. Saken bør utredes, og sees i sammenheng med de krav vi på andre områder setter til vårt ytre miljø.

Skal vi bruke milliarder på opprensninger som delvis skjer i det gode internasjonale samarbeids navn, og så allikevel risikere å ta vårt morgenbad i våre egne og naboens ekskrementer?

NORSK VANNFORENING